

ПЛАН РАДА ГРУПЕ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ ЖЕЛЕЗНИЦЕ ЗА 2017. ГОДИНУ

1. Преглед постојеће ситуације

Мрежа железничких пруга којом управља „Инфраструктура железнице Србије” а. д. је стара више од једног века, а преко 55% свих пруга изграђено је у 19. веку. Просечна старост колосека је око 43 године, електротехничких постројења између 30 и 40 година, а значајно се повећава и дужина пруга на којима је смањена највећа допуштена брзина возова.

Железнички саобраћај се обавља на мрежи пруга, укупне грађевинске дужине око 3.809 km, од чега је 3.533 km једноколосечних и 276 km двоколосечних пруга, од чега је електрифицирано 1.200 km колосека отворене пруге са главним пролазним колосецима (925 km једноколосечних и 275 km двоколосечних пруга). Дужина осталих станичних колосека износи 1.450 km, што је укупно 4.250 km колосека на којима се одвија железнички саобраћај. Поред пруга нормалног колосека 1435mm постоји и музејско- туристичка пруга „Шарганска Осмица“ која је дугачка 21,7 km, а на којој је ширина колосека 760 mm.

На мрежи пруга постоји 956 мостова укупне дужине 40 km, 3.803 пропуста, 334 тунела укупне дужине 151 km и 2.134 путна прелаза, а уграђено је 5.315 скретница.

Путних прелаза на пругама железнице Србије има укупно 2158 од чега је 1617 осигурано само саобраћајним знаковима на путу и троуглом прегледности, 25 путних прелаза је са светлосном саобраћајним знаковима и саобраћајним знаковима на путу, 287 путних прелаза је осигурано полубраницима са светлосним саобраћајним знаковима и знаковима на путу, 228 је осигурано браницима и знаковима на путу а само 1 путни прелаз је осигуран оградом и другим уређајем за пешаке и бициклисте.

Значајно смањење највећих допуштених брзина на пругама настало је као последица дугогодишњег необезбеђивања средстава за редовно одржавање елемената инфраструктуре, па се за железничку инфраструктуру и њене подистеме може рећи да има веома низак ниво техничке поузданости и технолошке расположивости.

Лиценцу за превоз путника поседује Србија Воз а регистровано је и осам превозника у теретном саобраћају од којих највећи рад у јавном саобраћају има предузеће Србија Карго. За превоз за сопствене потребе је регистрован ТЕНТ на индустријској железници.

Некада се на територији Републике Србије налазило 245 власника индустријских колосека. Многи од тих власника су, у периоду реструктурирања привредног система земље, нестали или су своје колосеке уништили тако да од 146 власника индустријских колосека, колико их сада има само 45 власника поседује Акт о индустријском колосеку и позитивно мишљење Дирекције за железнице а остали број њих остварује робни рад путем индустријских колосека практично као нелегални субјект али у складу са Законом о уговорима о превозу у железничком саобраћају.

У складу са Законом о железници, покрајинска инспекција обавља контролу железничког саобраћаја на територији АП Војводине на око 1735 километара дугој железничкој инфраструктури, што чини око 42,4% од укупне мреже Инфраструктуре Железница Србије ад. Нажалост на једном делу покрајинских пруга је укинут редован саобраћај у дужем периоду, Сада на територији АП Војводине има око 80 власника индустријских колосека, али мали број њих остварује робни рад путем индустријских колосека.

2. Основ за обављање инспекцијског надзора

Инспектори за железнички саобраћај обављају послове, на основу чл. 59. и 98. Закона о железници („Службени гласник РС”, број 45/13) и чл. 33, 91, 93, 98, 102, 106, 125, 132. и 146. Закона о безбедности и интероперабилности железнице („Службени гласник РС”, број 104/13)

Инспекцијски надзор се обавља над применом следећих прописа:

1. Закон о инспекцијском надзору ("Службени гласник РС", бр. 36/15)
2. Закон о железници („Службени гласник РС, број 45/2013 и 91/2015),
3. Закон о безбедности и интероперабилности железнице ("Службени гласник РС", бр. 104/2013 и 66/2015-др. закон и 92/2015),
4. Конвенције о међународним железничким превозима од 09.05.1980. године СОТИФ (Протокол из 1999),
5. Закон о жичарама за транспорт лица ("Службени гласник РС", бр. 38/2015),

Поред наведених прописа инспектори у својој контроли проверавају и усаглашеност поступања и испуњеност услова са око 100 подзаконских прописа (Правилника и Упутстава које је донела Заједница ЈЖ и који су стицајем околности још увек на снази), као и око 40 прописа које доноси Дирекција за железнице,

3. Спровођење инспекцијског надзора

3.1. Предмет инспекцијског надзора у железничком саобраћају

Полазећи од основа за обављање инспекцијског надзора у железничком саобраћају, могуће је идентификовати следеће групе тема инспекцијског надзора:

- 1) безбедност железничког саобраћаја, као најважнија и суштинска мера успешности управљања железничком инфраструктуром и железничким превозом путника и превозом робе на железничким пругама, индустријској железници и индустријским колосецима, при чему се разматрају чињенице о стању:
 - a. безбедности железничке инфраструктуре (елемената грађевинске, електротехничке и архитектонске инфраструктуре, као и нежелезничких објеката положених у пружном, инфраструктурном и заштитном пружном појасу),
 - b. безбедности железничких возних средстава у путничком и теретном саобраћају, безбедност путника у превозу и безбедност робе у превозу,
 - c. безбедност здравља железничког особља које учествује у одржавању железничке инфраструктуре, одржавању возних средстава и поседању возова,
 - d. безбедност саобраћаја на путним прелазима;
- 2) утицаја на животну средину, како железничког саобраћаја на околину (бука, вибрације и слично) тако и околине на железничку инфраструктуру (смеће, отпадне материје, дрвеће, пожар растиња поред пруге и слично),
- 3) енергетска ефикасност, елемената железничке инфраструктуре (СПЕВ, грејање и хлађење зграда), возних средстава (грејање и хлађење возова).

3.2. Начин спровођења инспекцијског надзора

Према укупном обиму рада и извршеном јавном превозу као и према броју запослених Најзначајнији субјекти на спровођењу инспекцијског надзора су: „Инфраструктура железнице Србије“ а.д., „Србија Карго“ а.д., „Србија Воз“ а.д. и ЈП „Скијалишта Србије”. Највећи превозник за сопствене потребе у својству индустријске железнице је ТЕНТ у пословном систему Електропривреде Србије.

Инспекцијски надзор у 2017. години ће се спроводити на терену и у канцеларији. Ови облици инспекцијског надзора се спроводе у циљу праћења стања и процене ризика код надзираних субјеката. Како би се пратило стање код надзираних субјеката исти су у обавези да достављају: дневне оперативне извештаје железничких чворова, седмичне извештаја о противправним радњама у железничким чворовима, информације о несрећама и незгодана, извештаје контролних радника на индустријским колосецима, извештаје унутрашње контроле код надзираних субјеката, извештај о извршеном програму одржавања постројења жичаре, планове одржавања постројења жичара за наредну годину, извештаје о стручном прегледу постројења жичара, евиденције о издатим уверењима о стручној оспособљености извршних радника жичаре.

На основу праћења стања код надзираних субјеката на основу извештаја који ће се достављати утврђиваће се степен ризика и сходно томе ће се одређивати одређена врста инспекцијског надзора на терену: редован, ванредни, контролни или допунски.

Такође у сврху планирања надзора усаглашености и контроле законитости управљања железничком инфраструктуром, приоритети провера управљања инфраструктуре железничке пруге биће у плановима усмерено и на следећи начин:

- 1) Магистралне пруге, од значаја за међународни и национални саобраћај;
- 2) Регионалне пруге, од значаја за регионални и локални саобраћај;
- 3) Локалне пруге, од значаја за локални саобраћај и
- 4) Манипулативне пруге, од значаја за заинтересоване привредне субјекте.

У надзору сходно члану 100. Закона о железници Група за инспекцијске послове провераваће следеће:

- Радове на изградњи, реконструкцији и одржавању железничке инфраструктуре
- Техничку документацију за изградњу, реконструкцију и одржавање железничке инфраструктуре,
- Испуњеност услова за лица која врше послове пројектовања, унутрашње и техничке контроле, руковођење извођењем радова и вршења стручног надзора,
- Стање и одржавање железничке инфраструктуре и железничких возних средстава у складу са прописаним саобраћајно техничким, безбедносним и интероперабилним условима,
- Регулисање и управљање саобраћаја у складу са прописаним саобраћајно техничким и прописима безбедности и интероперабилности условима,
- Испуњеност услова за управљање железничком инфраструктуром,
- Испуњеност услова за превоз путника, лица и робе у железничком саобраћају,
- Безбедност и интероперабилност железничког саобраћаја, обављање реда вожње, спровођење унутрашње интерне контроле,
- Обављање превоза путника и робе у складу са прописима о безбедности и интероперабилност железничког саобраћаја и контрола извршење реда вожње,
- Обезбеђење саобраћаја на путним прелазима,
- Примена прописа којима се уређују пружњни и заштитни појас
- Правилно спровођење мера техничке и физичке заштите које су од значаја за безбедно одвијање саобраћаја као и заштите од елементарних непогода и у зимском периоду.

4. Људски ресурси планирани за обављање инспекцијског надзора у 2017.

Инспекцијски надзор обављају три инспектора за железнички саобраћај од којих Руководилац групе који обавља инспекцијски надзор за саобраћајну делатност у области безбедности и интероперабилности и два инспектора су надлежни за област железничке инфраструктуре. Машинска, делатност није покривена инспекцијским надзором јер је новом систематизацијом укинута место инспектора. Део послова инспекцијског надзора на територији АП Војводине сходно пренетим овлашћењима обављају само два инспектора, оба саобраћајне струке од четири систематизована чиме је функционални капацитет покрајинске инспекције умањен квантитативно за два инспектора и квалитативно за три стручне области машинство, грађевинарство и електротехнику.

Област инспекцијског надзора у складу са Законом о жичарама за транспорт лица уопште није регулисана актом о систематизацији и организацији послова МГСИ. Према расположивим информацијама, број жичара на територији Републике Србије износи 70, од чега 42 жичаре су у надлежности ЈП „Скијалишта Србије”, а за 28 управљачи нису утврђени. Носиоци оснивачких и власничких права су већином локалне самоуправе, које издају у закуп или преносе права располагања на спортска удружења или на приватна привредна друштва. По непосредном сазнању, ни једна жичара нема одобрење за рад.

За област пренетих овлашћења на покрајинске органе непотребно је отворати место инспектора за жичаре у Покрајини Војводини јер нема ни једног ски центра..

5. Технички ресурси

За теренски рад сваки инспектор користи по један службени аутомобил, нови лаптоп рачунар и смарт мобилни телефон али недостају преносиви штампачи који би олакшали сам рад на терену. Инспектори имају одговарајућу службену одећу за изласке на терен.

6. Инспекцијски надзор на терену

На основу процењеног ризика код назираних субјеката планирано је за 2017. годину по једном инспектору за рад укупно 226 радних дана, и то: за редован надзор 65 радних дана, за ванредни надзор 30 радних дана, за контролни и допунски надзор 10 радних дана и за саветодавне посете код надзираних субјеката укупно 35 радних дана.

У току редовног инспекцијског надзора код надзираних субјеката у 2017. години обавиће се надзор над спровођењем саобраћаја возова и извршењем реда вожње, надзор над одржавањем железничких возила, надзор над одржавањем и изградњом железничке инфраструктуре, надзор безбедности на путним прелазима, надзор над радом индустријских колосека, надзор над радом у пограничним станицама.

7. Инспекцијски надзор у канцеларији

Планирано време од 60 радних дана по једном инспектору проводиће се у канцеларији и то на следећим радним активностима:

- обрада дневних оперативних извештаја железничких чворова;
- обрада седмичних извештаја о противправним радњама;
- обрада месечних извештаја о безбедности железничког саобраћаја у железничким чворовима;
- обрада месечних извештаја о раду унутрашње контроле;
- упознавање и обрада евентуално приспелих посебних извештаја о ванредним догађајима;
- анализа извештаја о реализацији пројеката радова на ифраструктури и набавци и ремонту железничких возила финансираних од стране међународних институција (Светска банка, ЕБРД ..) и кредита датих од стране других држава (Кувајт, Русија, Кина,..)
- анализа примене прописа;
- обрада предмета, израда записника, решења, контролних листа...;
- израда аката о примени прописа;
- израда евентуалних предлога за прекршајне пријаве;
- израда службених дописа у сврху допуне материјала записника, решења...;
- израда недељних и месечних извештаја о раду као и других посебних извештаја;
- израда периодичних планова рада за 2017. годину и разних информација,
- упознавање са подзаконским актима које се достављају из Дирекције за железнице;
- праћење прописа из домена надлежности инспектора за железнички саобраћај.

8. Саветодавне посете

Посебна пажња током инспекцијског рада биће усмерена на рад надзираних субјеката у складу са проценом ризика безбедности саобраћаја и у том правцу ће се обављати контролно надзорне и саветодавне посете у циљу давања препорука за поступање и активности на превентивном деловању.

У циљу превентивног деловања инспекције пружањем стручне и саветодавне подршке надзираним субјектима на лицу места планирано је да се обави 35 саветодавних посета код надзираних субјеката. Саветодавне посете ће се обављати код управљача инфраструктуре у железничким чворовима, већим железничким станицама, код превозника и код власника индустријских колосека.

9. Заједнички надзор са другим инспекцијама

Група за инспекцијске послове железнице у складу са својим надлежностима планира да обавља и заједничке инспекцијске надзоре са инспекцијама других министарстава у делу надлежности које се додирују или преклапају и то у области испуњења здравствених услова железничких радника, поштовања радног времена и заштите на раду, санитарних услова у објектима и возилима железнице, заштите животне средине итд.

10. Остварење циља инспекцијског надзора

Због недостатка инспектора машинске струке биће значајних тешкоћа у остварењу циљева у надзору везано за железничка возила као и за област жичара за транспорт лица.

Остваривање циља инспекцијског надзора, на основу овог годишњег плана рада, ће се вршити тако што ће се састављати квартални, месечни и недељни оперативни планови са детаљним навођењем надзираних субјеката, процењеним степеном ризика који је утврђен за односне субјекте као и врстом инспекцијског надзора који се обавља над тим субјектима.

**Руководилац Групе
за инспекцијске послове железнице**

Београд, 11.10.2016.